

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ДАЙДЖЕСТ

Ukraine **NOW** ua

Читайте в номері:

I квартал,
2019 рік

АМКУ ПРО ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ РІТЕЙЛУ

РЕАЛІЇ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ
ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ

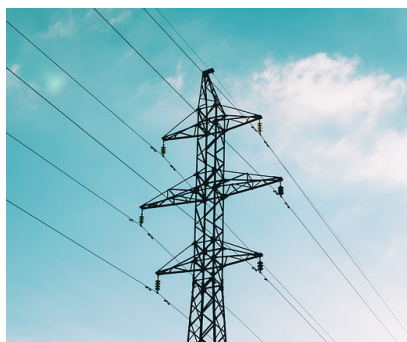
ЯКІ НАСПРАВДІ ТОВАРИ МАСКУЮТЬСЯ ЗА УПАКОВКАМИ «ЕКО» ТА
«ОРГАНІК»?

АМКУ СПРИЯЄ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України розглянула справу про порушення законодавства про захист економічної конкуренції ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «Дніпровські Електромережі»). Справу розпочато відповідно до розпорядження адміністративної колегії Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.

ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» є суб'єктом господарювання, який здійснює діяльність на ринках розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами) та постачання електричної енергії на території Дніпропетровської області в межах розташування місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у його власності.

Під час опрацювання інформації та матеріалів, зібраних органами Комітету під час розгляду зазначеної справи було встановлено, що ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» з метою примусового обмеження споживання електричної енергії підприємства-боржника (ТОВ «Восток-Руда»), яке є власником технологічних електричних мереж, за допомогою яких, електрична енергія передається значній кількості споживачів міста Жовті Води, неодноразово здійснювало ряд технічно-організаційних заходів, спрямованих на припинення передачі електричної енергії в електроустановки ТОВ «Восток-Руда» без забезпечення безперебійного та надійного електропостачання іншим споживачам, як те передбачено законодавством у сфері енергетики.

При цьому, припинення постачання електричної енергії підприємству-боржнику, відбувалось шляхом відключення ліній електропередач, що належать ТОВ «Восток-Руда», від джерела живлення (трансформаторної підстанції).

Внаслідок відключення ліній електропередач було припинено електропостачання важливим соціально-інфраструктурним об'єктам міста Жовті Води, зокрема, КП «Жовтоводський водоканал» Дніпропетровської обласної ради», Дніпропетровській філії Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення, Відділу освіти виконкому Жовтоводської міської ради, Управлінню праці та соціального захисту населення Жовтоводської міської ради та іншим юридичним та фізичним особам та побутовим споживачам загальною чисельністю понад 1600 споживачів.

Разом з тим, Тимчасовою адміністративною колегією було встановлено, що у ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» була альтернативна можливість обмежити електропостачання підприємству-боржнику без одночасного знеструмлення електроустановок інших споживачів міста Жовті Води, які мали договори про постачання електричної енергії, укладені з ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» та не мали заборгованості за спожиту електричну енергію, зокрема шляхом звернення до суду для отримання дозволу на допуск до електротехнічних засобів ТОВ «Восток Руда» та вибіркового знеструмлення тільки електроустановок споживача-боржника.

За результатом розгляду справи Тимчасовою адміністративною колегією Антимонопольного комітету України, ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» було визнано таким, що в період з 01.01.2016 по 31.12.2016 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) на території Дніпропетровської області в межах розташування місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у його власності, а його дії, які полягали у відключенні ліній електропередач від джерела живлення, що призвели до припинення постачання електричної енергії споживачам, електроустановки яких живляться від зазначеного джерела живлення - порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

За вказане порушення на ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» накладено штраф у розмірі 3 486 751 грн.

За результатом розгляду справи Тимчасовою адміністративною колегією Антимонопольного комітету України, ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» було визнано таким, що в період з 01.01.2016 по 31.12.2016 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) на території Дніпропетровської області в межах розташування місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у його власності, а його дії, які полягали у відключенні ліній електропередач від джерела живлення, що призвели до припинення постачання електричної енергії споживачам, електроустановки яких живляться від зазначеного джерела живлення - порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

За вказане порушення на ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» накладено штраф у розмірі 3 486 751 грн.

За вказане порушення на ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» накладено штраф у розмірі 3 486 751 грн.

ЗА ЩО АМКУ ОШТРАФУВАВ ДП «НАЦІОНАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ»?

Протягом 2016 і 2017 років на адресу Комітету надходили звернення від акредитованих суб'єктів державної реєстрації щодо застосування ДП «НАІС» різних умов у рівнозначних угодах щодо надання послуг із забезпечення доступу та користування Єдиними та Державним реєстрами, держателем яких є Міністерство юстиції України.

Довідка:

Єдині та Державні реєстри – це автоматизовані системи обліку інформації про осіб, майно, документи, які створюються та ведуться уповноваженим державним органом.

Міністерство юстиції України забезпечує створення, ведення та функціонування, зокрема:

- Державного реєстру актів цивільного стану громадян;
- Державного реєстру речових прав на нерухоме майно;
- Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань тощо.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05 червня 2015 року, а також іншими нормативно-правовими актами ДП «НАІС» визначено єдиним надавачем послуг із забезпечення доступу до Єдиних та Державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України. Підприємство протягом 2016 і 2017 років зай-

мало монопольне (домінуюче) становище на загальнодержавному ринку комплексу послуг із забезпечення доступу до Реєстрів з часткою 100 відсотків.

З метою виконання функцій щодо створення, ведення та забезпечення функціонування Реєстрів протягом 2016 і 2017 років між Мін'юстом, як Замовником, і «НАІС», як Виконавцем, були укладені договори про закупівлю послуг з обробки даних (забезпечення функціонування реєстрів, держателем яких є Мін'юст).

Вартість послуг Підприємства, сплачених Мін'юстом на підставі таких договорів, становила понад 540 млн. грн.

Враховуючи програмні та технічні можливості доступу до Реєстрів, «НАІС» надає комплекс послуг із забезпечення доступу та користування Системами на підставі договорів, які укладає з користувачами/реєстраторами. Підприємство надає послуги щодо організації доступу до одного або одночасно до кількох реєстрів, право доступу користувачів до яких визначено законодавством.

Всі договори, які укладає «НАІС» з користувачами реєстрів, є договорами приєднання. Користувачі реєстрів не мають можливості надавати зауваження до змісту і форми договорів. У разі незгоди зі змістом та формою договору Користувач може відмовитися від його укладання. Але, як наслідок, Користувач автоматично позбавляється можливості отримати послуги Підприємства і виконувати свої повноваження, зокрема державного реєстратора, визначені чинними нормативно-правовими актами.

У ході розслідування встановлено, що Підприємство, відповідно до чинних нормативно-правових актів, визначено єдиним адміністратором Реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України.

Під час розслідування справи встановлено, зокрема, що протягом 2016 і 2017 років ДП «НАІС» щомісячно стягувало з акредитованих суб'єктів державної реєстрації і, починаючи з 2017 року, з приватних виконавців кошти у розмірі 1350 грн за послугу з технічної підтримки роботи з Системою (та її оновлення) за кожного ідентифікованого співробітника Користувача. Інші користувачі, які виконують аналогічні

реєстраційні дії у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно оплачували послуги за тарифами, які було встановлено відповідним наказом Мін'юсту і діяли до 03.10.2017, а в подальшому – за аналогічними тарифами, встановленими відповідним наказом Підприємства, а саме:

- плата за підключення (разово) до Систем у розмірі 1500 грн,
- інформаційно-консультативні послуги Підприємства з навчання роботі з Системами – 51 грн за 1 академічну годину,
- послуги з технічного обслуговування автоматизованого робочого місця – 180 грн за одну годину надання послуг.

Тобто, ДП «НАІС» були застосовані різні умови доступу та користування Реєстрами.

Також, у зв'язку зі змінами у законодавстві, згідно з якими нотаріусів під час вчинення нотаріальних дій зобов'язано використовувати відомості, зокрема Державного реєстру актів цивільного стану громадян. Так, у 2017 році ДП «НАІС» було додатково стягнуто з кожного нотаріуса кошти у розмірі 1500 грн., при тому, що більшість нотаріусів вже були підключені до Систем і сплатили таку разову послугу.

1 листопада 2018 року на засіданні Антимонопольного комітету України прийнято рішення, яким:

1. Визнано, що державне підприємство «Національні інформаційні системи» у 2016 і 2017 роках займало монопольне (домінуюче) становище на загальнодержавному ринку надання послуг із забезпечення доступу та користування Єдиними та Державними реєстрами, держателем яких є Міністерство юстиції України, право доступу до яких користувачів визначено законодавством.

2. Оштрафовано ДП «НАІС» на 784 249 грн за вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 2 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на загальнодержавному ринку надання послуг із забезпечення доступу до Реєстрів, яке полягало у застосуванні без об'єктивно виправданих на те причин у рівнозначних договорах з користувачами послуг Підприємства із забезпечення доступу та користування Реєстрами, а саме: різних переліків послуг та різних розмірів оплати за послуги.

3. Оштрафовано ДП «НАІС» на 480 725 грн за вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на загальнодержавному ринку надання послуг із забезпечення доступу до Реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України, шляхом встановлення умов надання доступу нотаріусів до Державного реєстру актів цивільного стану громадян тільки у разі оплати послуги за підключення до цього реєстру, яка вже була сплачена за підключення до Систем, що було б неможливо за умов існування значної конкуренції.

Варто зазначити, що під час розгляду Комітетом справи ДП «НАІС» було припинено порушення.

Так, керуючись наказом Мін'юсту від 05.10.2018 № 3140/5 «Про затвердження Змін до Порядку надання ідентифікаторів доступу до Єдиних та Державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України», який набрав чинності з 09.10.2018, Підприємством внесені зміни до договорів, які пропонуються до укладання з користувачами реєстрів.

Умовами цих договорів не передбачено оплати разової послуги за підключення до Систем у розмірі 1500 грн і щомісячну послугу з технічної підтримки роботи з Системою (та її оновлення) у розмірі 1350 грн за кожного ідентифікованого співробітника користувача, що сплачували акредитовані суб'єкти державної реєстрації і приватні виконавці.

Натомість, за умовами договорів залишено тільки 2 послуги:

- послуги з технічного обслуговування автоматизованого робочого місця у розмірі 360 грн за одну годину надання послуг;

- інформаційно-консультативні послуги Підприємства з навчання роботі з Системами у розмірі 135 грн за одну академічну годину (45 хвилин) з розрахунку за одну фізичну особу.

Тобто, з 9 жовтня 2018 року в договорах, які ДП «НАІС» пропонує для укладання з користувачами Єдиних та Державних реєстрів, встановлено однакові умови надання послуг із забезпечення доступу та користування Системами.

РЕАЛІЇ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ

За даними Державної служби статистики України більшу частку перевезення вантажів як внутрішніх (всередині країни), так і міжнародних, становлять перевезення залізничним транспортом. Вантажообіг залізничним транспортом протягом 2017-2018 років становить 55,9% вантажообігу всіх видів транспорту, а обсяг перевезених залізничним транспортом вантажів становить 53,4% загального обсягу вантажів у 2017 році та 52% – у 2018 році.

У 2018 році Комітетом проведено дослідження ринку перевезення вантажів залізничним транспортом в Україні у 2017-2018 роках. За результатами проведеного дослідження 17 січня 2019 року Антимонопольним комітетом України схвалено Звіт.

Залежно від виду вантажу, його обсягу, пунктів відправлення та призначення, вартості транспортування тощо перевезення вантажів може здійснюватись різними видами транспорту – залізничним, автомобільним, водним (річковим та морським), авіаційним, а певних видів вантажів – трубопровідним.

На прохання АМКУ профільні асоціації основних вантажовідправників проаналізували та надали Комітету висновки щодо можливої взаємозамінності видів транспорту для вантажів своїх учасників. Під час об

рання як альтернативи автомобільного транспорту, слід відзначити, що відповідно до законодавства України, в тому числі спря

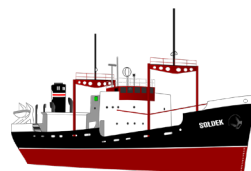
мованого на збереження автомобільних доріг загального користування, встановлено обмеження на рівні не більше 40 т на один тран

спортний засіб магістральними шляхами та до 24 т дорогами місцевого значення. Крім того, маршрути автомобільного перевезення вантажів великоваговими та/або великогабаритними транспортними засобами потребують додаткового погодження з уповноваженими Укравтодором підприємствами та отримання дозволу на рух в уповноваженого підрозділу Національної поліції через центри надання адміністративних послуг. Разом з тим, вартість перевезення окремих товарів, зокрема, зерна, автомобільним транспортом вдвічі дорожча, ніж залізничним.

На деяких напрямках альтернативою залізничним перевезенням є перевезення в рефрижераторних автомобілях і контейнерах. Але на далекі відстані (наприклад, до країн Центральної Азії та Закавказзя), враховуючи заборону транзиту територією Росії і необхідність доставки обхідним маршрутом через Чорноморську й Каспійську паромні переправи, перевезення в рефрижераторних автомобілях і контейнерах низькомаржинальної продукції є економічно недоцільним.

Зазначені вимоги позначаються на вартості автомобільного перевезення, що спонукає учасників транспортного процесу звертатися саме до залізничного перевізника, коли це доцільно з точки зору наявності відповідної інфраструктури та оптимальності маршруту перевезення.

Щодо заміни залізничного виду транспорту на водний, то перевезення водними шляхами є можливим тільки на певних відрізках загаль

ного маршруту, тому водний транспорт не здатен замінити залізничний при наземному перевезенні вантажу територією України.

Як зазначає Українська зернова асоціація, на сьогодні залізницею перевозиться близько 67% зерна, що експортується з України. Це насамперед зернові та олійні культури. Автомобільним транспортом перевозиться близько 28%, водним – 5%. Переорієнтація перевезень зернових вантажів на водні види транспорту відбувається досить повільно, оскільки це вимагає вкладення інвестицій у будівництво відповідних плавзасобів та інфраструктури. Ще однією перешкодою стосовно цього напрямку перевезень є те, що велика кількість господарств чи елеваторів значно віддалені від річкових потужностей.

В Україні переорієнтацію вантажів із залізничного на річковий транспорт стримує висока вартість доставки на короткі відстані (для поставки продукції від підприємства в річковий порт), нерозвиненість портової інфраструктури на річці Дніпро, відсутність ефективного спеціалізованого річкового флоту й висока вартість фрахту (договірної плати) через наявність акцизу в пальному для суден (5 грн/л палива).

Заміна залізничного виду транспорту авіаційним, особливо під час здійснення внутрішніх перевезень, не є поширеною практикою серед транспортно-експедиторських компаній з огляду

на високу вартість авіаперевезень.

За інформацією профільних асоціацій та вантажовідправників, українські виробники за можливості переорієнтовуються на інші види транспорту (автомобільний/річковий), однак, для значної частини продукції залізничний транспорт є безальтернативним або його заміність обмежена (часткова). Так, це стосується вугілля (поставки на теплоелектростанції та коксохімічні заводи), залізничної сировини (поставки на меткомбінати), мінбудматеріалів, цементу й хімічної продукції (міжрегіональні перевезення). Тільки в сегменті перевезення зерна для прилеглих до Дніпра й Південного Бугу районів залізничний транспорт може бути замінений автомобільним або річковим.

Тобто, за інформацією, наданою учасниками ринку, послуги перевезення вантажів залізничним транспортом не є взаємозамінними з

перевезенням вантажів іншими видами транспорту або його заміність обмежена (частково) через економічну недоцільність, розвинену мережу залізничних колій і спроможність до перевезення великих обсягів вантажів.

До Комітету надходили звернення суб'єктів господарювання щодо проблемних питань взаємодії вантажовідправників з АТ «Укрзалізниця», зокрема, щодо недотримання, на думку цих суб'єктів, АТ «Укрзалізниця» вимог законодавства про захист економічної конкуренції при розподілі вагонів.

Отже, виникла необхідність в проведенні поглибленого дослідження ринку перевезення вантажів залізничним транспортом, зокрема, щодо дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції при розподілі АТ «Укрзалізниця» вагонів між вантажовідправниками.

У рамках дослідження аналізувалась інформація, отримана від органів державної влади, профільних асоціацій, учасників ринку та з відкритих джерел у мережі Інтернет, зокрема, статистичні та аналітичні звіти консалтингових компаній та профільних видань тощо.

Під час проведення дослідження встановлено:

1. Інфраструктура залізничного транспорту законодавчо закріплена за АТ «Укрзалізниця» і на ринку надання в користування інфраструктури залізничного транспорту АТ «Укрзалізниця» є суб'єктом природної монополії;

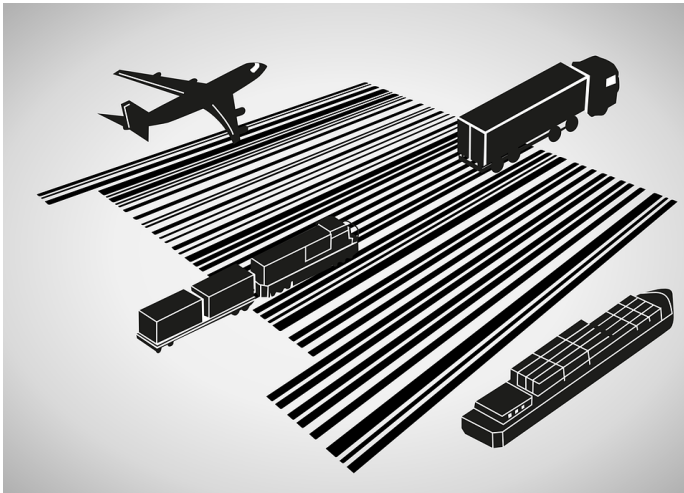
2. Згідно зі статтею 4 Закону України «Про залізничний транспорт» управління процесом перевезень у внутрішньому і міжнародному сполученнях здійснюється централізовано і належить до виключної компетенції АТ «Укрзалізниця».

3. АТ «Укрзалізниця» залишається єдиним суб'єктом господарювання, який протягом 2017-2018 років діяв на ринку перевезення вантажів залізничним транспортом в межах України і займав на цьому ринку монополію (домінуюче) становище з часткою 100%.

4. Також АТ «Укрзалізниця» протягом 2017-2018 років займало монополію (домінуюче) становище на ринку надання послуг магістральних вантажних локомотивів в межах України з часткою 100%.

5. На сьогодні на залізничних коліях загального користування для перевезення вантажів можуть використовуватись як вагони власності АТ «Укрзалізниця», так і інших суб'єктів господарювання – операторів рухомого залізничного складу, при цьому частка вагонів

операторів рухомого залізничного складу в загальній кількості робочого парку вагонів та за основними видами вагонів зростає. Отже, на ринку надання в користування вагонів уже існує можливість отримати під перевезення вагон власності АТ «Укрзалізниця» або іншого власника – оператора рухомого залізничного складу, тобто наявна конкуренція між операторами рухомого залізничного складу.

Будь-яких бар'єрів входу на ринок надання в користування вагонів або виходу з нього, зокрема, законодавчих обмежень або спеціальних умов – ліцензування, сертифікація тощо для набуття у володіння вагонів, під час дослідження не виявлено.

Сукупна частка операторів рухомого залізничного складу в загальній кількості робочого парку певних видів вагонів (напіввагони – 57%, цистерни – 78%) перевищує частку АТ «Укрзалізниця» або наближається (зерновози – 44%, окатишевози – 46%) до частки вагонів АТ «Укрзалізниця».

За результатами розгляду структурних показників з'ясовано, що цистерни – це єдиний вид вагонів, у загальній кількості робочого парку якого частка АТ «Укрзалізниця» менша 35% і становить 22%, а у загальній кількості робочого парку за іншими видами вагонів частка АТ «Укрзалізниця» перевищує 35%.

Разом з тим, АТ «Укрзалізниця» може визначати умови обороту товарів на ринку надання в користування вагонів та безпосередньо визначає можливість допуску вагонів інших учасників ринку до своєї інфраструктури, тобто має значну (суттєву) ринкову владу і можливість впливати на ринок надання в користування вагонів на етапі укладання договору між оператором рухомого залізничного складу та за-

лізницею для організації процесу перевезення вантажів та на процес перевезення вантажів. Тому АТ «Укрзалізниця» протягом 2017-2018 років мало ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку надання в користування вагонів у межах України.

Відповідно до рішень правління АТ «Укрзалізниця» для перевезення вантажів, починаючи з 19.02.2018, вводяться в дію нові ставки плати за використання власних вагонів АТ «Укрзалізниця» та новий порядок визначення плати за перевезення вантажів у вагонах АТ «Укрзалізниця», де ставка плати визначається за спеціальною формулою.

Застосування наявних складових у формулі розрахунку розміру плати за використання вагону Перевізника у вантажному та порожньому рейсах за нормативний період доставки в цілому не викликає заперечень із точки зору економічного аналізу.

У той же час, комплексність та багатофакторність системи розрахунку ставки плати за використання вагонів перевізника для відповідного типу не дозволяє зробити однозначних висновків щодо економічної обґрунтованості зазначеної ставки без більш глибокого та деталізованого аналізу.

За результатами опитування учасників ринку з'ясовано, що більшість не заперечує проти формульного ціноутворення, водночас найбільше занепокоєння учасників ринку спричинив розрахунок самої ставки плати за використання вагонів перевізника для відповідного типу.

Учасники ринку стверджують, що методика, яку використовує АТ «Укрзалізниця» для розрахунку вартості використання власних вагонів, недосконала/має велику кількість недоліків, складові розрахунку не оприлюднюються, сам розрахунок має суттєві недоліки, що дискримінують споживачів, а результати розрахунку неможливо спрогнозувати.

Тому детальний аналіз вказаних учасниками ринку недоліків методики та виявлення під час її застосування можливих ознак зловживання монопольним (домінуючим) становищем буде предметом дослідження Комітету у 2019 році.

На підставі проведеного дослідження ринку перевезення вантажів залізничним транспортом, з метою розвитку конкуренції, запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, у підготовленому Комітетом Звіті надано:

Пропозиції Кабінету Міністрів України:

- створити незалежного регулятора в галузі транспорту, зокрема залізничного;
- розробити та внести до Верховної Ради України проект Закону України «Про залізничний транспорт», положення якого сприятимуть впровадженню конкурентних умов на ринках залізничних перевезень, зокрема, передбачатимуть виокремлення оператора інфраструктури, розмежування надання послуг вантажних та пасажирських перевезень, лібералізацію ринку надання послуг вантажних магістральних локомотивів тощо.

Рекомендації Міністерству інфраструктури України:

- розробити, погодити та подати для схвалення у встановленому законодавством порядку проекти нормативно-правових актів, необхідних для залучення приватних вантажних магістральних локомотивів до залізничних перевезень.

Рекомендації АТ «Укрзалізниця», зокрема:

1. Розглянути питання:

1.1. Залучення приватних вантажних магістральних локомотивів до залізничних перевезень.

1.2. Спільно з Міністерством інфраструктури України розробити, погодити та подати для схвалення в установленому законодавством порядку проекти нормативно-правових актів, необхідних для залучення приватних вантажних магістральних локомотивів до залізничних перевезень.

1.3. Опрацювати пропозиції суб'єктів господарювання щодо їх участі в оновленні, проведенні ремонту вантажних магістральних локомотивів.

2. Ужити всіх необхідних заходів для:

2.1. Забезпечення відкритого, прозорого та недискримінаційного доступу вантажовідправників до отримання вагонів, їх розподілу між вантажовідправниками.

2.2. Рационального використання рухомого складу на під'їзних коліях відправників/одержувачів із метою мінімізації невиробничих простоїв, уникнення/зниження зустрічних пробігів порожніх вагонів.

2.3. Приведення у відповідність до встановлених норм показників швидкості руху рухомого складу на шляхах загального користування АТ «Укрзалізниця», дотримання нормативних тер-

мінів доставки.

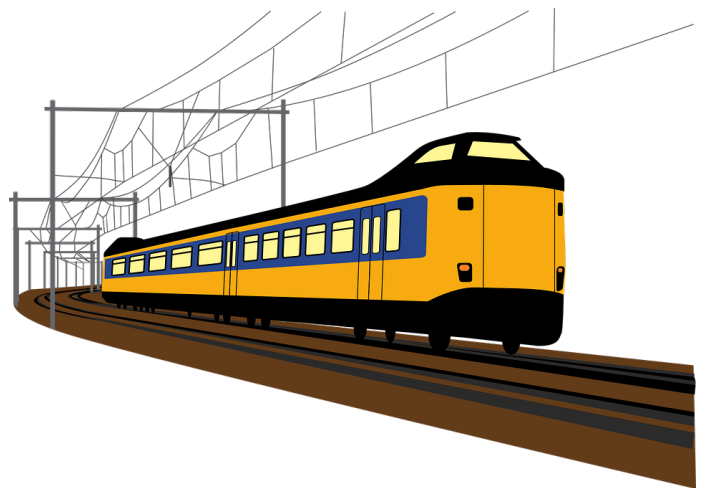
2.4. Забезпечення відкритого, прозорого та недискримінаційного доступу суб'єктів господарювання до об'єктів інфраструктури (накопичення на сортувальних станціях, руху шляхами загального користування, подавання/збирання на/із навантажувально-вивантажувальних місць, ремонту вагонів тощо) незалежно від того, користуються вони вагонами АТ «Укрзалізниця», власними вагонами чи вагонами інших операторів рухомого залізничного складу.

2.5. Забезпечення зворотного завантаження вагонів, зокрема, погодження задіяння вагонів під подвійні операції.

2.6. Забезпечення прозорості та передбачуваності тарифної політики, зокрема, оприлюднення та громадське обговорення основних показників діяльності, що впливають на формування та зміну тарифів.

Ознайомитись зі Звітом можна на сайті Комітету за посиланням:

<http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=147166&schema=main>.

АМКУ ВИСТУПАЄ ЗА ВІДНОВЛЕННЯ УМОВ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ ПОСЛУГ З НАДАННЯ ФІНАНСОВИХ ГАРАНТІЙ СПЛАТИ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ

Антимонопольним комітетом України розглядається справа за ознаками вчинення Державною фіскальною службою України порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних дій органу влади, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на ринку послуг з надання фінансових гарантій забезпечення сплати митних платежів.

ДФС протягом тривалого часу не вносила до реєстру гарантів суб'єктів господарювання, яких визнала такими, що не відповідають вимогам, встановленим до гарантів. Зазначене унеможливлювало для таких суб'єктів господарювання здійснення діяльності на ринку послуг з надання фінансових гарантій забезпечення сплати митних платежів та створювало негативний вплив на конкуренцію на зазначеному ринку.

Вказані дії ДФС мали місце у зв'язку з тим, що під час внесення інформації про гаранта до реєстру, ДФС керувалась внутрішнім наказом, положення якого в частині порядку внесення інформації про гаранта до реєстру гарантів, не узгоджувалися з відповідними положеннями Митного кодексу України.

Тому АМКУ надав рекомендації ДФС вжити заходів для забезпечення дотримання положень Митного кодексу України під час прийняття рішень про включення гарантів до реєстру та усунення причин виникнення порушення у вигляді антиконкурентних дій органу влади.

За результатами розгляду рекомендацій ДФС повідомила Комітет, що під час прийняття рішень про включення гарантів до реєстру, ДФС керується виключно положеннями Митного кодексу України; а відповідний внутрішній наказ скасовано. Таким чином, на ринку послуг з надання фінансових гарантій забезпечення сплати митних платежів усунуто перешкоди, що стримували розвиток конкуренції.

Ще одним напрямком роботи Комітету було

питання щодо обмеження конкуренції на ринку послуг з виплати житлових субсидій у грошовій формі. Так, Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 27.12.2018 № 1176 «Деякі питання надання житлових субсидій населенню у грошовій формі», відповідно до якої АТ «Ощадбанк» визначено уповноваженим банком, що забезпечує банківське обслуговування з реалізації механізму надання житлових субсидій у грошовій формі.

Вказаною постановою АТ «Ощадбанк» визначено єдиним банком, у якому відкриватимуться рахунки:

- управителів багатоквартирного будинку, об'єднань та виконавців комунальних послуг для перерахування коштів, передбачених у державному бюджеті для виплати пільг та житлових субсидій у грошовій формі;

- громадянам-одержувачам житлових субсидій для виплати залишків коштів на рахунок для виплати житлових субсидій.

Визначення АТ «Ощадбанк» єдиним банком, в якому відкриватимуться вказані вище рахунки, може призвести до надання переваг вказаному банку, які поставлять його у привілейоване становище стосовно інших банків конкурентів та до ущемлення прав вказаних вище осіб стосовно вибору банківської установи, в якій відкриватимуться відповідні рахунки.

Варто зазначити, що під час публічного обговорення проекту зазначеної постанови, Антимонопольний комітет надавав відповідні зауваження Міністерству соціальної політики, які не було враховано. Тому на початку лютого 2019 року Комітет направив Кабінету Міністрів України пропозиції щодо перегляду положень Постанови № 1176 у частині забезпечення конкурентних умов відбору банків, у яких відкриватимуться вказані вище рахунки, за чіткими, прозорими та недискримінаційними критеріями, що забезпечить можливість банкам конкурувати з метою здобуття переваг завдяки власним досягненням на ринку.

АМКУ ПРО ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ РІТЕЙЛУ

Причини початку цього Дослідження

Метою проведення Дослідження є: визначення стану конкуренції на ринках роздрібної торгівлі споживчими товарами, його оцінка, перевірка дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції; виявлення і визначення наявних на ринках проблемних питань, які перешкоджають розвитку конкуренції; підготовка за результатами Дослідження пропозицій щодо здійснення заходів, спрямованих на розвиток конкуренції, на цих ринках.

З огляду на спеціалізацію торговельних мереж (далі – ТМ) Дослідження проводиться за трьома напрямками: Fast Moving Consumer Goods-рітейл (FMCG), Do It Yourself-рітейл (DIY) та Drogerie-рітейл.

Що зроблено?

Наразі, проаналізовано ситуацію на ринках роздрібної торгівлі споживчими товарами через ТМ та закупівлі споживчих товарів торговельними мережами у секторі FMCG-рітейл. Для цілей цього Дослідження товаром визначено споживчі товари повсякденного попиту.

Проаналізувавши характерні ознаки видів організації роздрібної торгівлі, Комітет виокремив найбільший сегмент цього ринку, а саме – торгівля переважно споживчими товарами повсякденного попиту через ТМ корпоративного типу, які вирізняються з-поміж інших видів діяльності торговельних підприємств за рахунок економічних, організаційних, технологічних, інформацій-

них показників тощо.

У ході Дослідження було визначено ТМ, які були лідерами у період 2016-2017 років в цілому по Україні.

За обсягом річного товарообороту це:

- мережа магазинів «АТБ»,
- мережі магазинів «Сільпо» та «Фора»,
- мережа магазинів «Метро».

За кількістю магазинів:

- мережа магазинів «АТБ»,
- мережі магазинів «Сільпо» та «Фора»,
- мережа магазинів «Брусничка»,
- мережа магазинів «ЕКО Маркет».

При цьому, проаналізувавши структуру ринку у період 2016-2017 років, у межах кожної області України та м. Києва, виявлено значні обсяги питомої ваги роздрібного товарообороту, порівняно з конкурентами, у ТМ «АТБ», «СІЛЬПО» та «ФОРА» (їх питома вага у деяких областях України складала близько 40-50%).

Отже, в окремих областях та у м. Києві, незважаючи на значну кількість учасників ринків, наявні суб'єкти господарювання, які займають на них передові позиції з обсягами, що значно перевищують обсяги конкурентів.

Комітетом встановлено, що ринок роздрібної торгівлі споживчими товарами нерозривно пов'язаний з ринком закупівлі споживчих товарів ТМ у постачальників.

Так, взаємодія з ТМ для постачальників споживчих товарів є особливо значимою, оскільки у них з'являється можливість отри-

мати доступ до налагодженої та розгалуженої системи збуту товарів, а також збільшити обсяги реалізації своїх товарів.

У свою чергу, ТМ співпрацюючи з великим колом постачальників, які реалізують їм різноманітні товари, отримують можливість формувати широкий асортимент споживчих товарів, який би задовольнив потреби кінцевого споживача, що забезпечує конкурентоспроможну позицію на ринку.

Співпраця ТМ та постачальників є вигідною для обох сторін та здійснюється на договірних засадах, які досить часто є індивідуальними, тобто встановлюються в залежності від специфіки товару і ринкової влади однієї із сторін на ринку.

Таким чином, для вивчення особливостей взаємодії ТМ з постачальниками було здійснено попередній аналіз ринку закупівлі споживчих товарів торговельними мережами.

З метою виявлення проблемних питань на ринку закупівлі споживчих товарів, що можуть перешкоджати розвитку конкуренції, вивчення особливостей взаємодії ТМ з постачальниками здійснювалося шляхом опитування окремих учасників ринку.

Для всебічного та об'єктивного аналізу, враховуючи значну кількість ринків товарів, що закуповуються ТМ у постачальників, виокремлено наступні товарні групи, умови закупівлі яких вивчалися в межах Дослідження:

- яйця курячі;
- вода питна мінеральна (бутильована);
- олія рослинна (бутильована);
- товари для дому (губки, рукавички, харчова плівка тощо).

Відповідні категорії товарних груп були обрані тому, що вони відрізняються за:

- споживчими характеристиками;
- терміном зберігання;
- динамікою товарооборотності;
- умовами реалізації;
- кількістю гравців на ринку, які здійснюють оптову реалізацію.

У процесі Дослідження встановлено, що закупівля ТМ обраних товарних груп здійснюється як у постачальників, які є посеред-

никами між виробниками товару і ТМ, так і самостійно у виробників цих товарів без залучення посередників.

Разом з тим, за результатами аналізу вбачається, що на ринках закупівлі таких товарних груп як яйця курячі, олія рослинна (бутильована), товари для дому (а саме: губки, рукавички, харчова плівка) є багато постачальників, що здійснюють продаж відповідних товарів ТМ у значних обсягах та які володіють великою кількістю торгових марок.

Опитування показало, що в процесі співпраці ТМ з постачальниками між ними можуть виникати проблемні питання, зокрема, щодо відповідальності сторін за неналежне виконання умов договорів (зокрема, штрафні санкції), умов оплати за товар (встановлення відстрочок), необхідності оплати постачальниками окремих додаткових послуг ТМ тощо.

Деякі ТМ, крім маркетингових, рекламних, інформаційних та логістичних послуг, включають до переліку додаткових послуг види послуг, які є невід'ємними частинами процесу співпраці ТМ з постачальниками та не можуть характеризуватися як додаткові послуги (зокрема, послуги пов'язані з введенням нових позицій товару, входом до ТМ, включення в асортимент артикулу товару тощо). Така практика ТМ може вказувати на перенесення їх операційних витрат на постачальників товарів, та у разі наявності ринкової влади у ТМ на ринку, свідчити про встановлення таких умов придбання товару, які неможливо було б встановити за умов значної конкуренції на ринку.

Вивчаючи міжнародний досвід врегулювання недобросовісних практик у сфері рітейлу, можна побачити, що протягом багатьох років недобросовісні торговельні практики розглядалися на національному рівні різними країнами світу як важлива економічна та політична проблема. Так, з метою захисту від недобросовісних торговельних практик у сфері рітейлу, які впливали на розвиток конкуренції, такі країни як Латвія, Литва, Франція, Великобританія, Іта-

ля, Угорщина, Білорусь, Молдова, Казахстан та інші сформували власні механізми врегулювання відповідних проблемних питань, що виникали між ТМ та постачальниками, зокрема, шляхом: прийняття окремих (спеціальних) нормативно-правових актів; внесення положень стосовно врегулювання недобросовісних торгових практик до чинного (зокрема конкурентного) законодавства; погодження відповідного кодексу (правил), яким вирішуються проблемні питання, що можуть виникати у процесі співпраці торговельних мереж та постачальників.

Відповідні недобросовісні торговельні практики, які виникали у сфері ритейлу, стосувалися переважно наступних умов співпраці: відбору постачальників; оплати товару; повернення товару; штрафних санкцій; додаткових послуг.

Таким чином, порівняння результатів опитування окремих учасників ринку, в рамках Дослідження, та досвіду інших країн у сфері недобросовісних практик у галузі ритейлу показав, що на ринку закупівлі споживчих товарів ТМ в Україні та в інших країнах існують схожі проблемні питання між ТМ та постачальниками, які можуть виникати у ході їх співпраці та перешкоджати розвитку конкуренції.

Варто зазначити, що станом на сьогодні в українському законодавстві відсутній спеціальний закон, яким врегульовуються питання щодо недобросовісних торгових практик у сфері ритейлу. Конкурентне законодавство України також не містить положень, якими недобросовісні торгові практики можна було б кваліфікувати як порушення законодавства про захист економічної конкуренції [крім зловживання монополюючим (домінуючим) становищем та антиконкурентних узгоджених дій учас-

ників ринку].

Отже, за результатами Дослідження (в секторі FMCG-ритейл) можна зробити висновок, що на ринку закупівлі споживчих товарів ТМ існують проблемні питання, які можуть впливати на розвиток конкуренції.

Подальші кроки:

- опитування постачальників, які співпрацюють з ТМ, з метою формування остаточних висновків із зазначених вище проблемних питань;

- здійснення поглибленого дослідження ринків роздрібної торгівлі споживчими то-

варами через ТМ та закупівлі споживчих товарів ТМ, що працюють за різними спеціалізованими напрямками (зокрема, напрямки Do It Yourself-ритейл та Drogerie-ритейл) для виявлення інших існуючих проблемних питань, які можуть виникати між ТМ та поста-

чальниками на цих ринках, та визначення шляхів їх вирішення.

Наприклад, враховуючи досвід інших країн, розглянути доцільність внесення окремих положень стосовно врегулювання недобросовісних торгових практик до чинного законодавства та/або прийняття відповідного кодексу, яким будуть вирішуватися проблемні питання, що можуть виникати у процесі співпраці ТМ та постачальників.

ЯКІ НАСПРАВДІ ТОВАРИ МАСКУЮТЬСЯ ЗА УПАКОВКАМИ «ЕКО» ТА «ОРГАНІК»?

Тенденція до вибору натуральних товарів прийшла в Україну порівняно нещодавно, з 2008 року, проте на полицях українських магазинів вже давно існує велика кількість товарів з відповідним маркуванням. Мабуть, кожен покупець помічає ці надписи: «Еко» та «Органік», що мимоволі змушують його замислитись над складом продукції та можуть вплинути на вибір покупки, оскільки купуючи певний товар покупець бажає отримати прийнятну для нього якість за адекватною ціною.

Пропонуємо розібратися з поняттями маркування товарів з написами «Еко» та «Органік».

Поняття «органічний продукт», у більшості, сприймається пересічними споживачами як такий, що вироблений без застосування хімічних добрив, ГМО тощо. Тобто той, що має найбільш позитивні якості. Тому обираючи між масиву продукції з позначками, що відносять цю продукцію до органічної, споживач, в першу чергу, звертає увагу на назву та характеристики відповідного товару на упаковці та сподівається отримати такий продукт, який буде повністю відповідати його потребам.

Проте, на ринках продукції, на упаковках якої містяться написи «органічний», «органік», «organic» тощо, існує певна проблема, пов'язана із некоректністю використання таких написів суб'єктами господарювання, що полягає у поширенні

інформації, котра не має відповідного підтвердження, тобто є оманливою.

Вказане підтверджується відповідними зверненнями, які надходили до Комітету із повідомленнями про наявність порушень у діях виробників товарів із позначкою «органіки» під час реалізації ними відповідної продукції.

Саме тому Комітетом розпочато дослідження щодо наявності у діях виробників «органіки» ознак порушення, у вигляді поширення інформації, що вводить в оману. Так, під час дослідження, виявилось, що у торговельних мережах присутня значна кількість продукції, яка на етикетках (упаковках) містить позначення «органічний», «органік», «organic» тощо. При цьому вартість такої продукції суттєво вища від звичайної продукції, яка не містить таких позначень.

Також проблематика цього питання полягає у тому, що чинним законодавством України у сфері виробництва та реалізації органічної продукції (сировини) суб'єкту господарювання забороняється без дотримання відповідних умов маркувати продукцію позначенням «органік», зокрема:

- без проходження оцінки відповідності виробництва органічної продукції (сировини) у акредитованому відповідно до законодавства України органі з оцінки відповідності;
- без отримання відповідного серти-

фікату відповідності;

- без включення до Реєстру виробників органічної продукції (сировини).

Під час дослідження АМКУ встановив, що наразі до Реєстру виробників органічної продукції (сировини) не включено жодного суб'єкта господарювання та встановлено фактичну відсутність такого реєстру.

Але варто зазначити, що імпортована органічна продукція, зокрема з країн Європейського Союзу, та вироблена відповідно до законодавства країн походження з підтвердженням відповідним сертифікатом, розміщується на ринку України як органічна продукція (сировина) без жодної додаткової сертифікації. Хоча відповідно до вимог Закону України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» сертифікат, що засвідчує виробництво та/або обіг органічної продукції згідно із законодавством іншим, ніж законодавство України, визнається в Україні з метою імпорту або експорту такої продукції у разі, якщо він виданий органом іноземної сертифікації, внесеним до Переліку органів іноземної сертифікації.

За таких умов, виникає сумнів щодо наявності у вітчизняної продукції, яка маркується написами «органічний», «органік», «organic» тощо, дійсно органічних властивостей, тобто тих властивостей, які притаманні продукту, що вироблений без застосування хімічних добрив, пестицидів, ГМО, консервантів тощо. Тобто, такі написи згідно з чинним законодавством не відповідають дійсності та можуть вважатись оманливими, оскільки на продукції буде зазначено неправдиву інформацію, що може вплинути на наміри споживачів стосовно придбання товару саме як продукції, яка має відповідні органічні властивості.

Також, стаття 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» забороняє суб'єкту господарювання поширювати інформацію, яка вводить в оману. Якщо такий суб'єкт позиціонує власну продукцію як органічну та таку, що виготовлена відповідно до чинного законодавства у сфері виробництва та реалізації органічної продукції (сировини), але без належного на те підтвердження, то такі дії можуть вважатись порушенням зазначеного законодавства.

Саме тому, вищенаведені дії суб'єктів господарювання Комітет визначає такими, що містять ознаки порушення статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.

Тому Комітет надав п'ятьом виробникам загальноновживаних продуктів із позначкою «органік» обов'язкові до розгляду рекомендації щодо припинення дій, які полягали у розміщенні неправдивої інформації про органічні властивості їх продукції, усунення причин виникнення цих порушень та утримання від вчинення подібних дій у майбутньому.

ТОВ «Юнілайф.ПВ»

ТОВ «ТД ІМПЕРІЯ РА»

ФОП Манік І.Г.

ТОВ «Арома Інтер Ойл»

ФОП Дячишин І.М.

Аналогічна ситуація на ринку і з товарами, які виробники маркують написом «Еко». Товари з написом «Еко» такі ж популярні, як

і товари «органік». Проте, законодавством у сфері виробництва та реалізації екологічної продукції забороняється суб'єкту господарювання без дотримання відповідних умов здійснювати виробництво та/або реалізацію продукції, яка маркується позначеннями «еко», «есо», «екологічна», «екологічно чиста», «екологічно безпечна» тощо.

Так, аби застосовувати у своїй діяльності позначення - «Еко», виробник повинен пройти процедуру оцінки відповідності продукції встановленим екологічним критеріям в органі з екологічного маркування, тобто пройти процедуру екологічної сертифікації.

До Антимонопольного комітету та територіальних відділень протягом 2014 – 2018 рр. надходили заяви від споживачів, громадських організацій та суб'єктів господарювання щодо наявності в діях суб'єктів господарювання ознак порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції під час використання у своїй господарській діяльності позначень «еко», «есо», «екологічний» тощо. Аби детальніше вивчити ринок Комітетом вирішено провести дослідження ринку продукції з екологічним маркуванням. Під час дослідження з'ясовано, що у споживачів присутній недостатній рівень обізнаності, про продукцію, що маркується позначеннями: «еко», «есо», «екологічна», «екологічно чиста», «екологічно безпечна» та чим вона відрізняється від продукції, що маркується позначеннями «organic», «органік» тощо. Між тим, розповсюдження продукції з позначеннями «ЕКО», «есо» тощо – є актуальною світовою тенденцією.

Основною метою дослідження було виявити суб'єктів господарювання, які неправомірно використовують у своїй господарській діяльності позначення «еко», «есо», «екологічний» тощо, та можуть отримати неправомірні переваги у конкуренції відносно інших суб'єктів господарювання, зокрема, тих, які не маркують етикетки (упаковки) своєї продукції такими позначеннями. Можливість з'ясувати в чому різниця між поняттями «еко», «есо», «екологіч-

ний» та «органік», «органічний» дозволить підвищити рівень обізнаності споживачів про такі маркування та розуміння різниці між ними, що сприятиме, зменшенню кількості випадків введення споживачів в оману.

При проведенні дослідження було охоплено всю територію України за допомогою територіальних відділень АМКУ та зібрано інформацію щодо суб'єктів господарювання, які виготовляють та реалізують продукцію з позначками «еко», «есо», «екологічна», «екологічно чиста», «екологічно безпечна».

Дослідження показало, що продукція, етикетки (упаковки) якої маркуються позначеннями «еко», «есо», «екологічний» тощо та реалізується на території України, відноситься до категорії споживчих товарів. Отже, такі товари є популярними серед споживачів. Споживчі товари можуть як маркуватися позначеннями «еко», «есо», «екологічний» тощо, так і не маркуватися. Тому така інформація зазначена на етикетках (упаковках) продукції впливає на намір споживача щодо його придбання, дозволяє відрізнити один товар від іншого та забезпечує можливість споживачу зробити свій свідомий і компетентний вибір. Тому пересічний покупець, обираючи серед аналогічних товарів, сподівається отримати такий продукт, який відповідає його потребам, керуючись інформацією, заявленою виробником, зокрема, про те, що зазначений продукт відповідає критеріям екологічного маркування, що може вплинути на його вибір.

Отже, суб'єкти господарювання, які неправомірно використовують позначення «еко», «есо», «екологічний» тощо, можуть посилити конкурентну позицію та отримати неправомірні переваги в конкуренції не завдяки власним досягненням, а шляхом поширення неправдивих відомостей щодо характеристик продукції. Такі дії підприємців можуть містити ознаки порушення, передбаченого Законом України «Про захист від недобросовісної конкуренції» у вигляді поширення на етикетках (упаковках) продукції інформації, яка є неправди-

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ДАЙДЖЕСТ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

вою через спосіб її викладення, що може ввести в оману споживачів щодо її характеристик.

Аби припинити неправомірні дії з боку суб'єктів господарювання, які у своїй господарській діяльності необґрунтовано використовували позначення «еко», «есо»,

«екологічний» АМКУ надав обов'язкові до розгляду рекомендації наступним виробникам такої продукції:

ТОВ «Світ хімії»

ТОВ «АСС»

СОК «Чиста флора»

ТОВ «Фібратекс»

ТОВ «БІОЛ»

ТОВ «Лідер Снек»

ПрАТ «Щорський завод продовольчих товарів»

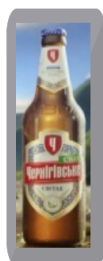
СТ «Домашній хліб»

ТОВ «Сервіс ПАК»

ФГ «УКРАЇНА»

ПАТ «Сан ІнБев Україна»

ПП ВФ «ЕМАЛЬ»

ФГ «МИКОЛАЙ»

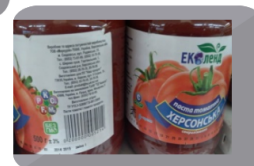
ПП «Слов'янська кондитерська фабрика «Валенсія»

ТОВ «Корадо Каннінг Інкорпорейтед»

ПП «Еко-Молпродукт»

ТОВ «Торговий дім «Аванта»

ФОП Вань Н.І.

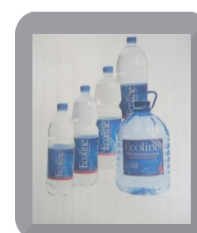
ТОВ «Ірком-ЕКТ»

ТОВ «Теплокерамік»

ТОВ «Лотос Трейд»

ТОВ «ЕКОЛАЙН»

НОВІ КРОКИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ І КОНТРОЛЮ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ

Долаючи нові виклики та отримуючи важливі досягнення й напрацювання, Комітет продовжує сприяти реалізації складної, але важливої реформи державної допомоги в Україні, яка дозволить надавачам державної допомоги ефективніше використовувати державні ресурси й бюджетні кошти без спотворення економічної конкуренції.

На сьогодні для Комітету як для органу, основним завдання якого є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, особливої актуальності набуває поняття моніторингу державної допомоги суб'єктам господарювання. Це пояснюється, зокрема, тим, що за допомогою моніторингу і контролю державної допомоги Комітет проводить аналіз інформації про державну допомогу.

Метою проведення моніторингу державної допомоги є здійснення контролю за дотриманням вимог Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) та рішень Комітету, а також підготовка і подання звітності про державну допомогу, забезпечення прозорості надання суб'єктам господарювання державної допомоги та ефективності функціонування системи державної допомоги в Україні в цілому.

Разом із тим, нагальність окресленої теми підкреслюється обов'язком надавачів державної допомоги до 01 квітня подати Комітету інформацію про чинну державну допомогу, а саме: інформацію про державну допомогу, щодо якої Уповноважений орган прийняв рішення про допустимість такої допомоги для конкуренції та строк якої ще не завершився, за формами, наведеними у відповідному Порядку, затверджені розпорядженням Комітету від 28.12.2015 № 43 рп.

Варто зазначити, що Комітетом у межах повноважень було проведено удосконалення системи електронного документообігу: з урахуванням відповідних змін надавач державної допомоги подає інформацію Комітету через Портал державної допомоги, який функціонує на базі офіційного веб-сайту Уповноваженого органу, у формі оригіналу електронного документа.

У контексті моніторингу державної допомоги необхідно також із особливою уважністю ставитися до подання звітності про надану незначну державну допомогу, адже:

1) рішення про визнання відповідної державної допомоги незначною державною допомогою законодавством не передбачено. Надавач сам

вирішує чи є така державна допомога незначною;

2) надавачами такої державної допомоги має бути організована звітність від отримувачів державної допомоги, організовано облік та систематизацію інформації про фактично надану державну допомогу.

Комітет неодноразово наголошував у письмових роз'ясненнях з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги та усних консультаціях надавачам державної допомоги, що в разі недостовірного підрахунку обсягу отриманої незначної державної допомоги і перевищення встановленого Законом обмеження щодо незначної державної допомоги така допомога не буде вважатися незначною, а підпадатиме під визначення незаконної державної допомоги.

Окрім зазначеного, фахівці Комітету та експерти Проекту технічної допомоги ЄС «Підтримка Антимонопольного комітету України у впровадженні правил державної допомоги» успішно продовжують проводити навчальний курс з питань державної допомоги, який є можливістю значно спростити та пришвидшити впровадження нової системи державної допомоги в Україні. Так, зазначений навчальний курс уже проведено в чотирьох містах України (Києві, Чернівцях, Харкові, Дніпрі) та планується провести ще у трьох: 24-26 квітня 2019 року – у Львові, 30-31 травня – в Одесі та 4-5 липня – у Києві.

Таким чином, Комітет активно співпрацює та проводить інформаційно-роз'яснювальну роботу з надавачами державної допомоги, результати якої використовуються для наступних позитивних напрацювань та підсилення дієвості інституту державної допомоги в нашій країні.

КИЇВ СТАВ ПЛАТФОРМОЮ ДЛЯ ОБМІНУ МІЖНАРОДНИМ ДОСВІДОМ З ПИТАНЬ КОНКУРЕНЦІЇ У РАМКАХ ICN ADVOCACY WORKSHOP 2019

Антимонопольний комітет України з 28 лютого по 01 березня 2019 року вперше в історії свого існування провів семінар робочої групи з адвокатування конкуренції Міжнародної конкурентної мережі ICN (International competition Network).

ICN – найбільша у світі міжнародна організація міжвідомчого характеру, що об'єднує конкурентні відомства понад 130 держав. Вона була заснована у 2001 році і з того часу Комітет є її активним учасником, беручи участь у щорічній конференції ICN та семінарах її робочих груп:

- з адвокатування конкуренції;
- з підвищення ефективності роботи конкурентних відомств;
- з економічних концентрацій;
- з боротьби з односторонніми антиконкурентними діями;
- з боротьби з економічними картелями.

Заявку Комітету на проведення семінару з адвокатування конкуренції 2019 року було відібрано на конкурентних засадах серед ряду заявок інших конкурентних відомств світу, що є очевидним доказом визнання успіхів та досягнень Комітету серед світової професійної спільноти конкурентних відомств та їх співробітників.

Семінар ICN з адвокатування конкуренції

2019 року зібрав понад 88 фахівців з питань захисту економічної конкуренції із понад 48 держав світу, у тому числі із США, Мексики, Іспанії, Ізраїлю, Сінгапуру, Гонконгу, Норвегії тощо. Участь в семінарі взяли також очільники конкурентних відомств Румунії, Грузії та Пакистану.

Голова АМКУ Юрій Терент'єв разом із Головою конкурентного відомства Гонконгу Rasul Butt виступили з вітальним словом на відкритті міжнародного семінару ICN Advocacy Workshop.

Під час панельних дискусій представники іноземних конкурентних відомств, спільно з колегами з АМКУ, обговорювали ключові кроки та компоненти успішної і ефективної стратегії з адвокатування конкуренції.

Протягом дводенного семінару представники Комітету поінформували своїх іноземних колег про успіхи у реформуванні роботи відомства та значного підвищення рівня економічного ефекту від його діяльності, обмінялись кращими практиками правозастосування та встановили контакти для подальшої інтенсифікації співробітництва.

Гості заходу відмітили, що важливим акцентом у розвитку іміджу України на міжнародній арені є організація таких заходів

міжнародного масштабу на високому рівні.

По завершенню заходу, представники Комітету не лише обмінялися досвідом з міжнародними експертами щодо кращих практик та підходів до адвокатування конкуренції, а й ознайомили своїх іноземних колег з культурою та спадщиною України, організувавши для учасників семінару екскурсію до Національного музею історії України.

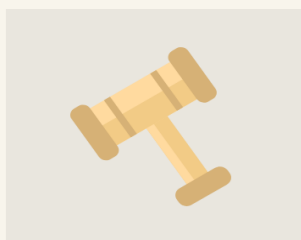
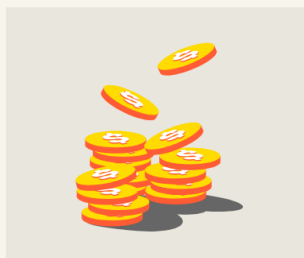

ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНУ ОСКАРЖЕННЯ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

січень – березень 2019 року

надійшло

2 175 скарг**1 844** з оплатою**3 744** прийнятих рішень**61** проведене засідання**10 500** тис. грнсума коштів, що були сплачені за
подання скарг

КОНЦЕНТРАЦІЇ

січень – березень 2019 року

Всього
отримано

81 заяву

66 розглянуто

40 розглянутих заяв
іноземних інвесторів

8 виявлених концентрації без
отримання дозволу АМКУ

65 наданих дозволів на
концентрацію

відмов у наданні дозволу не
виявлено

НОВИНИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ВІДДІЛЕНЬ

Хмельницьке обласне ТВ АМКУ

6 лютого 2019 року на посаду Голови Хмельницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України призначено **Федорчука Олега Миколайовича**

Полтавське обласне ТВ АМКУ

25 березня 2019 року на посаду Голови Полтавського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України призначено **Книша Віктора Миколайовича**

Щиро вітаємо колег з початком нового етапу трудової діяльності на посаді керівників територіальних відділень АМКУ!
Бажаємо успіхів у роботі на благо розбудови конкурентного середовища в Україні!

©Антимонопольний комітет України

2019 рік